

Dokument zasedanja

A8-0182/2017

4.5.2017

POROČILO

o apatridnosti v južni in jugovzhodni Aziji
(2016/2220(INI))

Odbor za zunanje zadeve

Poročevalec: Amjad Bashir

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽITEV	14
MNENJE ODBORA ZA RAZVOJ.....	18
INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU	21
POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V PRISTOJNEM ODBORU	22

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o apatridnosti v južni in jugovzhodni Aziji (2016/2220(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju instrumentov OZN na področju človekovih pravic, vključno s tistimi, ki opredeljujejo pravico do državljanstva, kot so Ustanovna listina Združenih narodov, Splošna deklaracija človekovih pravic, Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah, Konvencija o otrokovih pravicah, Konvencija o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije, Konvencija o statusu oseb brez državljanstva iz leta 1954, Konvencija o zmanjšanju števila oseb brez državljanstva iz leta 1961, Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk in njen izbirni protokol, Konvencija o pravicah invalidov in Mednarodna konvencija o varstvu pravic delavcev migrantov in članov njihovih družin,
- ob upoštevanju drugih instrumentov OZN o apatridnosti in pravici do državljanstva, kot so sklep izvršnega odbora Urada visokega komisarja OZN za begunce (UNHCR) št. 106 o opredelitvi in preprečevanju apatridnosti ter zmanjšanju števila in zaščiti oseb brez državljanstva¹, ki je bil potrjen z resolucijo Generalne skupščine OZN št. 61/137 iz leta 2006,
- ob upoštevanju kampanje UNHCR za odpravo apatridnosti do leta 2024² in svetovne kampanje za enake državljanske pravice, ki jo podpirajo UNHCR, Agencija OZN za ženske in drugi ter jo je potrdil Svet OZN za človekove pravice,
- ob upoštevanju resolucije Sveta OZN za človekove pravice o človekovih pravicah in samovoljnem odvzemu državljanstva z dne 15. julija 2016³,
- ob upoštevanju Dunajske deklaracije in akcijskega programa⁴, sprejetih na svetovni konferenci OZN o človekovih pravicah 25. junija 1993,
- ob upoštevanju splošnega priporočila št. 32 Odbora za odpravo diskriminacije žensk o razsežnosti spola pri begunskem statusu, azilu, državljanstvu in apatridnosti žensk⁵,
- ob upoštevanju deklaracije Združenja držav jugovzhodne Azije (ASEAN) o človekovih pravicah⁶,
- ob upoštevanju člena 3(5) Pogodbe o Evropski uniji (PEU), ki določa, da mora EU v „odnosih s preostalim svetom“ prispevati k „odpravi revščine in varstvu človekovih pravic, predvsem pravic otrok, kakor tudi k doslednemu spoštovanju in razvoju mednarodnega prava, zlasti k spoštovanju načel Ustanovne listine Združenih narodov“,

¹ <http://www.unhcr.org/excom/exconc/453497302/conclusion-identification-prevention-reduction-statelessness-protection.html>

² <http://www.unhcr.org/protection/statelessness/54621bf49/global-action-plan-end-statelessness-2014-2024.html>

³ <http://www.refworld.org/docid/57e3dc204.html>

⁴ <http://www.ohchr.org/Documents/ProfessionalInterest/vienna.pdf>

⁵ <http://www.refworld.org/docid/54620fb54.html>

⁶ http://www.asean.org/wp-content/uploads/images/ASEAN_RTK_2014/6_AHRD_Booklet.pdf

- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 20. julija 2015 o akcijskem načrtu za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2015–2019¹,
 - ob upoštevanju strateškega okvira in akcijskega načrta EU za človekove pravice in demokracijo z dne 25. junija 2012²,
 - ob upoštevanju sklepov Sveta o apatridnosti z dne 4. decembra 2015³,
 - ob upoštevanju sklepov Sveta o strategiji EU v zvezi z Mjanmarom/Burmo z dne 20. junija 2016⁴,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. oktobra 2016 o človekovih pravicah in migracijah v tretjih državah⁵,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. julija 2016 o Mjanmaru, zlasti položaju ljudstva Rohingja⁶,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. marca 2015 o letnem poročilu o človekovih pravicah in demokraciji v svetu za leto 2013 in politiki Evropske unije na tem področju⁷,
 - ob upoštevanju študije generalnega direktorata za zunanjo politiko Unije iz novembra 2014 o obravnavanju vpliva apatridnosti na človekove pravice pri zunanjem delovanju EU,
 - ob upoštevanju člena 52 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve in mnenja Odbora za razvoj (A8-0182/2017),
- A. ker južno in jugovzhodno Azijo sestavljajo naslednje države: Afganistan, Bangladeš, Butan, Brunej, Kambodža, Indija, Indonezija, Laos, Malezija, Maldivi, Mjanmar, Nepal, Pakistan, Filipini, Singapur, Šrilanka, Tajska, Vzhodni Timor in Vietnam, ki so vse članice bodisi Združenja držav jugovzhodne Azije (ASEAN) bodisi Južnoazijskega združenja za regionalno sodelovanje (SAARC) oziroma imajo v teh združenjih status opazovalke;
- B. ker je v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah nedvoumno zapisano, da imajo vsi ljudje enako dostojanstvo in enake pravice; ker 15. člen te deklaracije, pa tudi drugi mednarodni instrumenti in konvencije s področja človekovih pravic določajo, da ima vsakdo pravico do državljanstva in da se državljanstva ne sme nikomur vzeti samovoljno; ker mednarodni pravni instrumenti za boj proti apatridnosti še vedno niso dosegli svojega

¹ https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/council_conclusions_on_the_action_plan_on_human_rights_and_democracy_2015_-_2019.pdf

² https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131181.pdf

³ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/12/04-council-adopts-conclusions-on-statelessness/>

⁴ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/06/20-fac-conclusions-myanmar-burma/>

⁵ Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0404.

⁶ Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0316.

⁷ Sprejeta besedila, P8_TA(2015)0076.

primarnega cilja, tj. zaščititi pravico vsake osebe do državljanstva;

- C. ker so vse človekove pravice univerzalne, nedeljive, neodvisne in medsebojno povezane; ker človekove pravice in temeljne svoboščine vsem ljudem pripadejo ob rojstvu, njihovo varstvo in spodbujanje pa je primarna odgovornost vlad;
- D. ker je v Konvenciji o otrokovih pravicah, ki so jo ratificirale vse države južne in jugovzhodne Azije, določeno, da mora biti otrok takoj po rojstvu vpisan v rojstno matično knjigo in ima od rojstva pravico pridobiti državljanstvo; ker se ocenjuje, da otroci predstavljajo polovico oseb brez državljanstva na svetu in da so številni od njih brez državljanstva že od rojstva;
- E. ker deklaracija o človekovih pravicah združenja ASEAN določa, da imajo vsi ljudje pravico do zakonsko predpisanega državljanstva, da se državljanstva ne sme nikomur vzeti samovoljno in da je treba vsem ljudem priznati pravico do spremembe državljanstva;
- F. ker Konvencija o statusu oseb brez državljanstva iz leta 1954 osebe brez državljanstva opredeljuje kot osebe, ki jih po svojem pravu nobena država ne šteje za svoje državljane; ker so vzroki za apatridnost lahko različni in med njimi najdemo tudi naslednje: nasledstvo ali razpad držav, zaradi česar so lahko ljudje prisiljeni v beg, migracijo ali postanejo žrtve trgovine z ljudmi, pa tudi spremembe in vrzeli v zakonih o državljanstvu, potek državljanstva, ker je oseba daljše obdobje živela zunaj svoje države, samovoljni odvzem državljanstva, diskriminacija na podlagi spola, rase, narodnosti ali drugih razlogov, upravne in birokratske ovire, vključno s pridobivanje ali evidentiranjem rojstnih listov; ker lahko večino teh vzrokov za apatridnost, če ne že kar vseh, najdemo v južni in jugovzhodni Aziji;
- G. ker je treba poudariti, da pri obravnavanju oseb brez državljanstva ne gre za isto vprašanje kot pri obravnavanju beguncev; ker večina oseb brez državljanstva ni nikoli zapustila svojega rojstnega kraja ali prečkala mednarodne meje;
- H. ker je apatridnost večplastni problem in vodi v zelo različne kršitve človekovih pravic, ki med drugim zajemajo probleme, povezane z rojstnimi listi in drugimi listinami o civilnem statusu ter listinami, ki se nanašajo na lastninsko pravico, pa neupravičenost do programov otroškega zdravstva in obiskovanja javnih šol, lastništva podjetij, politične zastopanosti in volilne udeležbe ter dostopa do socialne varnosti in javnih storitev; ker lahko apatridnost prispeva k trgovini z ljudmi, samovoljnemu pridržanju, kršitvi svobode gibanja, izkoriščanju in zlorabi otrok ter diskriminaciji žensk;
- I. ker mednarodna javnost apatridnosti še vedno namenja premalo pozornosti, kljub temu da ima zelo zaskrbljujoče posledice za človekove pravice na svetovni in regionalni ravni, ter še vedno velja za notranjo zadevo posameznih držav; ker bi morala omejevanje in dokončna odprava apatridnosti postati prednostna naloga na področju človekovih pravic na mednarodni ravni;
- J. ker je v državah južne in jugovzhodne Azije, kot so Nepal, Malezija in Brunej, še vedno prisotna zakonodajna diskriminacija na podlagi spola, na primer pri pridobitvi državljanstva ali njegovem prenosu na otroka ali zakonca;

- K. ker je UNHCR ocenil, da v celotni regiji 135 milijonov otrok, mlajših od 5 let, ob rojstvu ni bilo vpisanih v rojstno matično knjigo, zato obstaja nevarnost, da bodo ostali brez državljanstva;
- L. ker bo odprava apatridnosti privedla tudi do več demokracije, saj bodo nekdanje osebe brez državljanstva vključene v demokratične procese in bodo k njim lahko prispevale;
- M. ker je zapleteni problem apatridnosti na skrajnem obrobju mednarodnega prava in politike, čeprav ne gre za zanemarljivo vprašanje;
- N. ker apatridnost ogroža razvojne perspektive prizadetih populacij in učinkovito izvajanje agende za trajnostni razvoj do leta 2030;
- O. ker je cilj globalnega akcijskega načrta UNHCR za odpravo apatridnosti za obdobje 2014–2024 podpreti vlade pri odpravi obstoječih obsežnih primerov apatridnosti, preprečiti nove primere ter bolje prepoznati in zaščititi prebivalstvo brez državljanstva; ker je v 10. točki akcijskega načrta poudarjeno, da je treba izboljšati kvantitativne in kvalitativne podatke o apatridnosti; ker se je EU zavezala k dejavnemu podpiranju tega akcijskega načrta;
- P. ker je pomen obravnavanja vprašanja apatridnosti v odnosih z državami, ki so bile opredeljene kot prednostne, potrjen v sklepih Sveta o akcijskem načrtu za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2015–2019, s katerimi je poudarjeno tudi, da si je treba posebej prizadevati za to, da ne bi prihajalo do novih primerov apatridnosti zaradi konfliktov, razseljevanja ali razpada držav;
- Q. ker letno poročilo EU o človekovih pravicah in demokraciji v svetu z dne 20. septembra 2016 v delu, kjer so obravnavane posamezne države in regije, potrjuje cilj EU za večjo usklajenost, učinkovitost in prepoznavnost človekovih pravic v zunanji politiki EU ter cilj poglobljenega sodelovanja EU z OZN in regionalnimi mehanizmi za človekove pravice pri spodbujanju regionalnega prevzema odgovornosti za človekove pravice in njihove univerzalnosti, pri čemer letno poročilo izrecno navaja tudi izvedbo prvega političnega dialoga o človekovih pravicah z mehanizmi za človekove pravice združenja ASEAN;
- R. ker je EU odločena, da bo človekove pravice postavljala v središče svojih odnosov s tretjimi državami;
- S. ker apatridnost povzroča premike prebivalstva, izseljevanje in trgovino z ljudmi ter so zaradi nje destabilizirane celotne regije;
- T. ker velik del 10 milijonov oseb brez državljanstva na svetu prebiva v južni in jugovzhodni Aziji, pri čemer je ljudstvo Rohingja iz Mjanmara največja posamezna skupina ljudi brez državljanstva na svetu, saj v okvir pristojnosti UNHCR na področju apatridnosti spada več kot milijon pripadnikov te skupine, obsežne skupnosti oseb brez državljanstva pa živijo še na Tajskem, v Maleziji, Bruneju, Vietnamu, na Filipinih in drugje; ker osebe brez državljanstva najdemo tudi med Tibetanci, ki med drugim živijo v Indiji in Nepal; ker nekatere od teh skupin spadajo v okvir pristojnosti UNHCR na področju apatridnosti, druge pa ne; ker sta statistična pokritost in poročanje o populacijah brez državljanstva po svetu nepopolna, saj vse države ne vodijo tovrstne statistike; ker v južni in jugovzhodni

Aziji najdemo tako dolgotrajne in nerešene primere kot tudi takšne, kjer je prišlo do napredka;

- U. ker je bil v zadnjih nekaj letih v južni in jugovzhodni Aziji dosežen določen napredek, saj so bili zakoni o državljanstvu dopolnjeni z določbami, ki preprečujejo apatridnost in osebam brez državljanstva omogočajo pridobitev državljanstva; ker je treba tovrstna prizadevanja še okrepiti in sprejete zakone spoštovati tudi v praksi;
- V. ker ljudstvo Rohingja spada med najbolj preganjane manjšine na svetu in tvori največjo skupino oseb brez državljanstva na svetu, ki je državljanstvo uradno izgubila leta 1982, ko je bil v Burmi sprejet zakon o državljanstvu; ker so pripadniki ljudstva Rohingja nezaželeni tako pri mjanmarskih oblasteh kot v sosednjih državah, kamor so se mnogi zatekli kot begunci; ker v državi Rakhine prihaja do nenehnih spopadov; ker je bilo več tisoč beguncev, ki so prišli čez mejo v Bangladeš, ker so obupno potrebovali humanitarno pomoč, prisilno izgnanih nazaj, s čimer je bilo očitno kršeno mednarodno pravo; ker pripadniki ljudstva Rohingja bežijo pred politiko skupinskega kaznovanja v državi Rakhine, kjer varnostne sile izvajajo brezobzirne povračilne napade in menda na vaščane streljajo iz bojnih helikopterjev, zažigajo dome, izvajajo samovoljne aretacije ter posiljujejo ženske in dekleta; ker se mjanmarska in mednarodna javnost le malo odzivata na vse slabše stanje na področju človekovih pravic in humanitarno krizo pripadnikov ljudstva Rohingja, številna orodja za reševanje njihovega vprašanja pa ostajajo neraziskana;
- W. ker se več sto tisoč tako imenovanih Biharcev po bangladeški vojni za neodvisnost ni štelo za državljane Bangladeša, saj je Pakistan zavrnil njihovo repatriacijo; ker pa je bilo po letu 2003 z več sodnimi odločitvami potrjeno, da so Biharci državljani Bangladeša; ker mnogi Biharci še vedno niso v celoti vključeni v bangladeško družbo in razvojne programe, številni pa ne morejo v celoti izkoristiti svojih na novo potrjenih pravic;
- X. ker je v južni in jugovzhodni Aziji še veliko drugih skupin brez državljanstva; ker pa je v zadnjih letih prišlo do več pozitivnih sprememb, na primer v Indoneziji, ki je v postopku za pridobitev indonezijskega državljanstva odpravila diskriminacijo po spolu in je leta 2006 reformirala svoj zakon o državljanstvu, tako da indonezijski migranti, ki v tujini preživijo več kot pet let, ne morejo več izgubiti državljanstva, če bi izguba državljanstva vodila v apatridnost; v Kambodži, ki je uvedla brezplačen vpis rojstva v 30 dneh po rojstvu; v Vietnamu, kjer je od leta 2008 mogoča naturalizacija vseh rezidentov, ki so v Vietnamu brez državljanstva živeli več kot 20 let, in na Tajskem, kjer je po reformi zakonodaje o državljanstvu in registraciji prebivalstva od leta 2011 državljanstvo pridobilo 23.000 oseb brez državljanstva;
- Y. ker je izredno pomembno, da vlade in pristojne oblasti vseh držav v regiji v skladu s svojimi mednarodnimi obveznostmi in mednarodnimi standardi na področju človekovih pravic dosledno spoštujejo načelo nevračanja beguncev in begunce zaščitijo;
- Z. ker bi morale skupine brez državljanstva imeti dostop do humanitarnih programov za pomoč na področju zdravja, prehrane in izobraževanja o njej;
- 1. je zaskrbljen zaradi milijonov primerov apatridnosti po svetu, zlasti v južni in jugovzhodni Aziji, in izraža solidarnost z osebami brez državljanstva;

2. je zelo zaskrbljen zaradi položaja manjšine Rohingja v Mjanmaru; je zgrožen nad poročili o množičnih kršitvah človekovih pravic in neprestani represiji, diskriminaciji in nepriznavanju ljudstva Rohingja kot dela mjanmarske družbe, kar je videti kot usklajeno kampanjo etničnega čiščenja; poudarja, da ljudstvo Rohingja na ozemlju Mjanmara živi že več generacij in je v celoti upravičeno do mjanmarskega državljanstva, kot ga je v preteklosti že imelo, ter do pravic in dolžnosti, ki jih to vključuje; poziva mjanmarsko vlado in oblasti, naj manjšini Rohingja vrnejo mjanmarsko državljanstvo; poziva tudi, naj država Rakhine nemudoma postane dostopna za humanitarne organizacije, mednarodne opazovalce, nevladne organizacije in novinarje; meni, da bo treba izvesti nepristransko preiskavo, da bodo krivci za kršitve človekovih pravic dejansko odgovarjali za svoja dejanja; meni tudi, da so potrebni nujni ukrepi, da se preprečijo novi primeri diskriminacije, sovražnosti in nasilja nad manjšinami oziroma da se onemogoči navajanje nanje; od dobitnice Nobelove nagrade za mir in nagrade Saharova Aung San Su Či pričakuje, da bo uporabila različne položaje v mjanmarski vladi in poiskala poti do rešitve;
3. obžaluje, da se status oseb brez državljanstva v nekaterih primerih izkorišča za marginalizacijo določenih skupnosti in odvzem njihovih pravic; meni, da je pravna, politična in socialna vključitev manjšin ključni element demokratičnega prehoda in da bi razrešitev vprašanja apatridnosti prispevala k boljši socialni koheziji in politični stabilnosti;
4. opozarja na dejstvo, da lahko apatridnost povzroči hudo humanitarno krizo, in želi opomniti, da bi morale osebe brez državljanstva imeti dostop do humanitarnih programov; poudarja, da apatridnost pogosto vodi do slabega dostopa do izobraževanja, zdravstvenih storitev, dela, svobode gibanja in varnosti;
5. je zaskrbljen zaradi pomanjkanja podatkov o apatridnosti v južni in jugovzhodni Aziji, saj za Butan, Indijo, Nepal in Vzhodni Timor na primer praktično ni razpoložljivih podatkov; prav tako je zaskrbljen, ker tudi tedaj, ko skupne številke obstajajo, ni razčlenjenih podatkov za ženske, otroke in druge ranljive skupine na primer; opozarja, da je zaradi pomanjkanja podatkov še težje oblikovati ciljno usmerjene ukrepe, vključno znotraj okvira kampanje UNHCR za odpravo apatridnosti do leta 2014; močno spodbuja države v južni in jugovzhodni Aziji, naj pripravijo zanesljive in javne razčlenjene podatke o apatridnosti;
6. poudarja, da obstajajo tudi pozitivni primeri, kot je pobuda Filipinov iz maja 2016 za zbiranje podatkov o številu in položaju otrok brez državljanstva v regiji; poziva EU, naj ponudi sodelovanje in pomoč pri natančnem popisu oseb brez državljanstva in pri pripravi potrebnih projektov za odpravo apatridnosti v regiji;
7. je globoko zaskrbljen, ker je zakonodaja Bruneja, Malezije in Nepala diskriminatorna na podlagi spola; poudarja, da je potreben pregled predpisov s področja državljanstva, zlasti v Konvenciji o otrokovih pravicah in Konvenciji o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk;
8. pozdravlja pozitiven razvoj dogodkov v regiji in prizadevanja na Filipinih, v Vietnamu in na Tajskem, države iz te regije pa spodbuja, naj sodelujejo in si izmenjujejo dobre zglede in prizadevanja za odpravo apatridnosti v celotni regiji;

9. opozarja na razmere po apatridnosti v regiji in na načelo udeležbe, ki je del človekovih pravic; spodbuja, naj se skupnosti, ki jih je prizadela apatridnost, in osebe, ki so bile nekdanj brez državljanstva, vključuje v razvojne projekte in načrtovanje; spodbuja, naj se vlade in razvojni projekti za odpravljanje diskriminacije po apatridnosti in za vzpostavitev dejanske enakosti zgledujejo po členu 4(1) Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk;
10. priznava nacionalno suverenost pri zadevah, kot je državljanstvo, a vseeno poziva države s prebivalci brez državljanstva, naj za reševanje tega vprašanja sprejmejo konkretne ukrepe, ki bodo v skladu z načeli iz mednarodnih konvencij, ki so jih vse ratificirale, zlasti pa z načeli iz Konvencije o otrokovih pravicah; ugotavlja, da je bilo v regiji kar nekaj primerov pozitivnega razvoja;
11. poziva bangladeško vlado, naj se zaveže jasni časovnici za celovito izvedbo mirovnega sporazuma za hribovito območje Chittagong iz leta 1997 in s tem za rehabilitacijo pripadnikov razseljenega ljudstva Jumma, ki trenutno živijo v Indiji in nimajo državljanstva;
12. močno spodbuja države, naj izvajajo zaščitne ukrepe iz Konvencije o zmanjšanju števila oseb brez državljanstva iz leta 1961, ki določa, da mora oseba, ki je rojena v določeni državi, dobiti državljanstvo te države, če bi sicer ostala brez njega;
13. poudarja povezave med apatridnostjo ter socialno in ekonomsko ranljivostjo; poziva vlade držav v razvoju, naj preprečijo odrekanje pravice do državljanstva, njegovo izgubo ali odvzem iz diskriminatornih razlogov, naj sprejmejo pravične zakone o državljanstvu in izvajajo dostopne, cenovno sprejemljive in nediskriminatorne postopke urejanja dokumentov, povezanih z državljanstvom;
14. pozdravlja zavezo Sveta v sklepih o akcijskem načrtu za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2015–2019, da bo v odnosih z državami, ki so bile opredeljene kot prednostne, obravnaval vprašanje apatridnosti, pozdravlja pa tudi njegovo zavezo krepitvi odnosov z združenjem ASEAN; priporoča, naj se prizadevanja ne usmerjajo le na pojav prebivalstva brez državljanstva, ki je posledica konfliktov, razseljevanja in razpadov držav, ampak tudi na druge pomembne vidike, kot je apatridnost zaradi diskriminacije ali zaradi tega, ker oseba ob rojstvu ni bila vpisana v rojstno matično knjigo ali register prebivalstva;
15. želi spomniti na obljubljenе ukrepe iz akcijskega načrta EU za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2015–2019 glede oblikovanja skupnega okvira Komisije in Evropske službe za zunanje delovanje za opozarjanje na vprašanje apatridnosti s tretjimi državami; poudarja, da bi bili priprava in širjenje formalnega okvira pomemben del podpore Evropske unije pri doseganju cilja UNHCR glede odprave apatridnosti po svetu do leta 2024;
16. poziva EU, naj ob posameznih regionalnih ali lokalnih strategijah spodbuja tudi iskanje globalnih rešitev za apatridnost, saj za odpravo apatridnosti ne bo dovolj zgolj en sam pristop;
17. meni, da bi morala EU bolj poudarjati pomembne posledice apatridnosti za globalna vprašanja, kot so odprava revščine, izvajanje Agende 2030 in ciljev trajnostnega razvoja,

spodbujanje otrokovih pravic ter obravnavanje nezakonitih migracij in trgovine z ljudmi;

18. pozdravlja sprejetje cilja trajnostnega razvoja 16.9, ki določa, da bi bilo treba vsem urediti osebni pravni status, tudi z vpisom rojstev v matični register; obžaluje pa, da v Agendi 2030 apatridnost ni izrecno navedena niti kot razlog za diskriminacijo niti kot cilj za zmanjšanje revščine; poziva EU in države članice, naj razmislijo, da bi v mehanizme za spremljanje uresničevanja ciljev trajnostnega razvoja in poročanja o njih vključile kazalnike apatridnosti;
19. poudarja pomen učinkovite komunikacijske strategije o apatridnosti za večjo ozaveščenost o tem vprašanju; poziva EU, naj v sodelovanju z UNHCR in prek svojih delegacij v tretjih državah, ki jih to zadeva, več in bolj obvešča o apatridnosti in se osredotoča na kršitve človekovih pravic, ki so posledica apatridnosti;
20. poziva EU, naj oblikuje celovito strategijo o apatridnosti, ki naj temelji na dveh sklopih ukrepov; meni, da bi moral prvi sklop obravnavati nujne primere, v drugem pa bi bilo treba opredeliti dolgoročne ukrepe za odpravo apatridnosti; meni, da bi se morala strategija osredotočiti na omejeno število prednostnih nalog in da bi morala EU v nujnih premerih prevzeti vodilno vlogo, da bi povečala ozaveščenost o apatridnosti na mednarodni ravni;
21. poudarja, da bi bilo treba celovito strategijo EU o apatridnosti prilagajati posebnim razmeram, s katerimi se srečujejo osebe brez državljanstva; poudarja, da je treba pri opredelitvi ustreznih ukrepov razlikovati med apatridnostjo, ki je posledica premajhne upravne zmogljivosti, in apatridnostjo, ki je posledica diskriminatorne državne politike zoper nekatere skupnosti ali manjšine;
22. priporoča, naj si države članice za prednostno nalogo zastavijo podpiranje pozitivnega razvoja pri obravnavanju apatridnosti v južni in jugovzhodni Aziji, in predlaga nov celovit politični pristop, ki bo med drugim osnovan na:
 - spodbujanju držav, naj pristopijo h konvencijama o apatridnosti, in opozarjanju na koristi pristopa k njima v dvostranskih stikih med parlamenti in ministrstvi ter na drugih ravneh;
 - podpori sektorskim organom združenj ASEAN in SAARC pri podpiranju njunih držav članic, da bi še naprej podeljevale pravico do državljanstva in odpravile apatridnost;
 - poudarjanju vrednosti konvencij o apatridnosti v večstranskih forumih;
 - sodelovanju z državami in opozarjanju na koristi zbiranja medsektorskih, razčlenjenih in preverljivih nacionalnih podatkov o osebah brez državljanstva in osebah z nedoločljivim državljanstvom, saj je opredelitev oseb brez državljanstva prvi korak posameznih držav pri sprejemanju potrebnih ukrepov za odpravo apatridnosti; zbrani podatki se bodo nato uporabili za evidentiranje, dokumentiranje, izvajanje javnih storitev, vzdrževanje javnega reda in miru ter razvojno načrtovanje;
 - stalnem poudarjanju, da mora biti vpis rojstev brezplačen in lahko dostopen, potekati pa mora nediskriminatorno;
 - stalnem poudarjanju, da morajo biti v nacionalne sisteme za upravljanje osebnih stanj

vključene vsi prebivalci določene države, tudi tisti, ki živijo v zelo oddaljenih predelih ali so del marginaliziranih skupin in ki bi lahko ostali oziroma so že brez državljanstva;

- podpiranju držav južne in jugovzhodne Azije, da bi zagotovile dostop do izobraževanja za vse, vključno z otroki brez državljanstva, saj je apatridnost za otroke velika ovira pri enakem dostopanju do izobraževanja;
- spodbujanju pomembne vloge inovativne tehnologije, ki ponuja programe digitalnega vpisa v rojstno matično knjigo in torej omogoča boljše evidentiranje in arhiviranje dokumentov;
- obravnavanju problematike vsebine in uporabe zakonov o državljanstvu in samovoljnega odvzema državljanstva ali zanikanja pravice do njega na podlagi narodnosti, kar je glavni razlog za apatridnost v tej azijski regiji;
- spodbujanju držav v regiji, naj se posvetijo potrebam žensk in problematiki spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola, kar naj storijo z vidika človekovih pravic in s pristopi, ki bodo temeljili na skupnosti, zlasti v primerih žrtev trgovine z ljudmi;
- obravnavanju problematike zakonov o državljanstvu in diskriminacije na podlagi spola, saj nekatere države otežujejo ali celo onemogočajo možnost, da bi otroci dobili državljanstvo svoje matere;
- zagotavljanju, da bodo vsi razvojni projekti in humanitarna pomoč, za katere EU zagotavlja financiranje, po potrebi upoštevali obravnavo apatridnosti;
- gradnji zmogljivosti ustreznih institucij in akterjev EU, da bi razumeli, ocenjevali in načrtovali problematiko apatridnosti ter redno poročali o njej in o dosežkih EU pri boji proti apatridnosti, tudi tako, da se v letno poročilo EU o človekovih pravicah in demokraciji v svetu doda poglavje o apatridnosti;
- zagotavljanju, da so apatridnost, državna pripadnost in državljanstvo ustrezno obravnavani v državnih strategijah za človekove pravice in demokracijo ter da te strategije temeljijo na načelu, da ima pravico do državljanstva vsakdo, ne glede na spol, raso, barvo kože, vero ali veroizpoved, narodnost ali pripadnost nacionalni ali etnični manjšini; obravnavanju problematike apatridnosti pri vseh političnih dialogih ali dialogih o človekovih pravicah z državami, ki jih to zadeva;
- pripravi smernic EU o človekovih pravicah v zvezi z apatridnostjo, saj bi na tej osnovi lahko vzpostavili konkretne in izmerljive cilje v prizadevanjih EU za odpravo apatridnosti po svetu;
- okrepitvi dialoga o apatridnosti v južni in jugovzhodni Aziji z ustreznimi regionalnimi in mednarodnimi organizacijami ter s sosedami držav južne in jugovzhodne Azije in drugimi dejavnimi državami v regiji;
- zagotavljanju, da so udeleženci misij za opazovanje volitev seznanjeni s problematiko apatridnosti;
- opozarjanju, da morajo regionalni organi za človekove pravice dobiti vidnejšo vlogo, da

bodo lahko dejavnejši pri prepoznavanju in odpravi apatridnosti;

- rezervaciji zadostnih sredstev, ki naj se v okviru proračuna instrumenta za razvojno sodelovanje, Evropskega razvojnega sklada in evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice namenijo za nevladne organizacije ter druge organizacije, ki se trudijo doseči skupnosti brez državljanstva; spodbujanju partnerstev med organizacijami civilne družbe in skupnostmi oseb brez državljanstva, ki bi ta način dobile vidnejšo vlogo v boju za lastne pravice;
 - boljšem usklajevanju med državami v njihovih prizadevanjih za odpravo apatridnosti, zlasti v primerih, ko ta prizadevanja sežejo čez različne državne meje, ter na izmenjavi primerov dobre prakse pri izvajanju mednarodnih standardov v boju proti apatridnosti;
 - rednem spremljanju, kot sta ozaveščanje in tehnična podpora za javne uprave kot sredstvo za izgradnjo zmogljivosti, tudi na lokalni ravni v primeru pozitivnega razvoja, ki ga je treba izvesti v praksi, kot je napredek na Tajskem, Filipinih, v Vietnamu in Bangladešu, kjer so Biharcem vrnili državljanstvo, vključno z volilno pravico;
23. poziva vlade Bruneja, Malezije in Nepala, naj se borijo proti oblikam diskriminacije na podlagi spola, ki jo omogočajo njihovi zakoni o državljanstvu in naj spodbujajo pravico otrok do državljanstva;
24. je seznanjen s povezavo med apatridnostjo in prisilnim razseljevanjem, zlasti na konfliktnih območjih; opozarja, da je vsaj 1,5 milijona oseb brez državljanstva po svetu beguncev ali nekdanjih beguncev, vključno s številnimi mladimi ženskami in dekleti;
25. opozarja, da podatkov o geografski porazdelitvi apatridnosti po svetu praktično ni, če pa že so, so nezadostno predstavljeni ali pa temeljijo na različnih opredelitvah; poziva mednarodno skupnost, naj sprejme enotno opredelitev in začne odpravljati pomanjkljivosti pri zbiranju podatkov za spremljanje apatridnosti v državah v razvoju, zlasti z nudenjem pomoči lokalnim oblastem pri vzpostavljanju ustreznih metod za kvantifikacijo, identifikacijo in registracijo oseb brez državljanstva ter pri krepitvi njihovih statističnih zmogljivosti;
26. poziva Komisijo, naj poskrbi za izmenjavo primerov dobre prakse med državami članicami, spodbuja dejavno usklajevanje nacionalnih kontaktnih točk za spremljanje apatridnosti in pozdravlja kampanjo #IBelong;
27. poudarja ključno vlogo Konvencije o statusu oseb brez državljanstva iz leta 1954 in Konvencije o zmanjšanju števila oseb brez državljanstva iz leta 1961, ki obe pozivata k pripravi pravnih okvirov za opredelitev in zaščito oseb brez državljanstva in preprečevanje apatridnosti ter lahko služita kot pomembno izhodišče za države, ki želijo napredovati pri odpravljanju problematike apatridnosti;
28. pozdravlja podporo EU osebam brez državljanstva v južni in jugovzhodni Aziji prek različnih instrumentov in spodbuja Unijo, naj si tudi v prihodnje prizadeva za odpravljanje posledic apatridnosti za razvoj, mir in stabilnost kot sestavnega dela njenih programov razvojnega sodelovanja in bolj na splošno zunanjega delovanja;
29. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji in vladam držav

članic.

OBRAZLOŽITEV

Čeprav je pravica do državljanstva že skoraj 70 let zapisana v Splošni deklaraciji človekovih pravic, pa za milijone oseb še vedno pomeni praktično nedosegljive sanje.

Oseba brez državljanstva po mednarodni opredelitvi pomeni osebo, ki je po svojem pravu nobena država ne šteje za svojega državljana.

Pomembno se je zavedati, da osebe brez državljanstva povečini niso begunci. Z drugimi besedami, te osebe rojstnega kraja niso zapustile prostovoljno. A med njimi so nekateri vseeno na koncu postali begunci, saj so morali pobegniti iz svoje države rojstva.

Med razloge za apatridnost spadajo tudi manj zločesti, a vseeno težavni razlogi, kot je potek državljanstva, ker je oseba daljše obdobje živela zunaj svoje države.

V vsakem primeru je kar nekaj vzrokov, ki povzročajo resno zaskrbljenost.

Mednje spadajo zakoni o državljanstvu, ki se izkoriščajo za diskriminacijo oseb brez državljanstva (kot v primeru ljudstva Rohingja v Mjanmaru, ki ga ni na seznamu 135 etničnih skupin, ki jih mjanmarska vlada priznava), ali diskriminacija na podlagi spola, ko ženske svojega državljanstva nimajo pravice prenesti na svoje potomce tako kot moški ali izgubijo državljanstvo zaradi poroke. Potem so tu še upravne in birokratske ovire, ko ljudje živijo na odročnih območjih in nimajo dovolj sredstev za vpis rojstva v rojstno knjigo, kar kasneje povzroča poznejše težave.

Z apatridnostjo so povezane še druge težave, saj se zaradi nje dvigajo nepravilne ovire na delovnih mestih, osebe brez državljanstva se ne morejo poročiti, nimajo dostopa do zdravstvene oskrbe in izobraževanja, ne morejo pridobiti lastninske pravice. Apatridnost je vir za trgovino z ljudmi, kjer so še posebej ranljivi otroci.

Žal naj bi apatridnost prizadevala deset milijonov ljudi po svetu, poročevalec pa se je v ponazoritev osredotočil na dve skupini, tj. ljudstvo Rohingja in Biharce, ki so iz več vzrokov postali simbol stiske oseb brez državljanstva po vsem svetu.

Poročevalec se želi osredotočiti na to, kako lahko mednarodne organizacije in sodelovanje prispevajo k spodbujanju dostopa do državljanstva za osebe, ki ga nimajo, in preprečevanju prihodnjih novih primerov apatridnosti v večjem obsegu.

Na novo bi veljalo pretehtati vlogo EU pri obravnavanju apatridnosti, med drugim programe, ki so bili financirani, in njihovo uspešnost, vključno s primeri večstranskega sodelovanja.

Nazadnje želi poročevalec opozoriti na primere dobre prakse in pokazati, da lahko tretje države (tj. Indonezija, Kambodža in Vietnam) izvedejo ukrepe, ki pomenijo korak v pravo smer.

Primeri dobre prakse

Indonezija je leta 2006 reformirala svoj zakon o državljanstvu, tako da indonezijski migranti, ki več kot pet let preživijo v tujini, ne morejo več izgubiti svojega državljanstva.

Kambodža je uvedla brezplačen vpis rojstva v 30 dneh po rojstvu. UNICEF si že dolgo prizadeva za izboljšanje vpisov rojstev in matičnih registrov.

Vietnam je leta 2008 sprejel zakon o vietnamskem državljanstvu, v katerem je obravnaval vprašanje rezidentov za daljši čas brez državljanstva. Državljanstvo je podelil vsem rezidentom, ki so v Vietnamu več kot 20 let živeli brez državljanstva.

Posamezni primeri

Mjanmar

Zametki trenj v državi segajo globoko in daleč v preteklost, in sicer v leto 1826, ko se je končala prva angleško-burmanska vojna. Britanci so tedaj zmagali in prevzeli nadzor nad Arakanom, prebivalce Bengalije, tudi ljudstvo Rohingja, pa so spodbujali, naj se iz Britanske Indije preselijo v Arakan. Ta nenadni prihod muslimanskega ljudstva Rohingja je povzročil napetosti v budističnem Arakanu. Mjanmar, nekdanja Burma, je neodvisna država postal leta 1948. Nova država Mjanmar je bila demokratična do vojaškega udara leta 1962, po katerem je postala diktatura. Ljudstvo Rohingja izhaja iz države Arakan v Burmi na burmansko/bangladeški meji. V Mjanmaru so verska manjšina, saj so islamske veroizpovedi, pa tudi kulturna in jezikovna manjšina. Večina prebivalcev Mjanmara je budistov. Ljudstvo Rohingja je med drugo svetovno vojno in udarom leta 1962 zahtevalo svojo državo Arakan. Po državnem udaru je novi diktator poostril ukrepe proti temu ljudstvu, ki je s sprejetjem burmanskega zakona o državljanstvu leta 1982 uradno ostalo brez državljanstva.

V Mjanmaru naj bi živelo od 800.000 do 1,2 milijona pripadnikov ljudstva Rohingja brez državljanstva, ki predstavljajo približno 80–98 % prebivalstva države Rakhine v Mjanmaru. Še vedno so brez državljanstva, vlada pa jim pravi „Bengalci brez državljanstva“. Ljudstvo Rohingja velja za eno najbolj preganjanih manjšin na svetu, ki so jo prisilili v tako rekoč suženjstvo in ji odvzeli osnovne človekove pravice.

Številni pripadniki tega ljudstva so migrirali, da bi ubežali preganjanju in stiskam, s katerimi se soočajo v Mjanmaru. Sosednji Bangladeš je eno od območij, na katerih se je naselilo od 200.000 do 400.000 beguncev ljudstva Rohingja, pri čemer še vedno niso deležni humanitarne pomoči ali priznanja s strani bangladeške vlade, zato še vedno živijo brez državljanstva. Živijo v taboriščih, Bangladeš pa podpira le 33.000 oseb v registriranih taboriščih, v katerih dobivajo omejeno humanitarno pomoč, na primer milo za umivanje otrok. Taborišč, ki so strogo nadzorovana, si ne upajo zapustiti zaradi strahu, da jih bodo stražarji ubili. Več kot 200.000 pripadnikov ljudstva Rohingja brez državljanstva živi v grozljivih razmerah v neregistriranih taboriščih drugje v Bangladešu.

Volitve v Mjanmaru, ki so potekale leta 2015, so za kratek čas prinesle upanje, saj se je vojaška diktatura končala z izvolitvijo Aung San Su Či. A nova vlada še vedno molči o tej zadevi kljub prizadevanjem za pravice manjšin.

Predsednica bangladeške vlade Šejk Hasina je leta 2015 predstavila načrte za preselitev taborišč ljudstva Rohingja na otok v Bengalskem zalivu zaradi strahu, da bi zaradi prisotnosti ljudstva trpel turizem, z besedami: „Ne moremo jih več gostiti“. Ne Mjanmar ne Bangladeš nočeta ljudstva Rohingja vključiti v svojo državo in njegovim pripadnikom podeliti državljanstva, kar

velja tudi za druge države, v katere se je ljudstvo zateklo, kot sta Tajska in Malezija.

Ravnanju z njimi je bila namenjena večja medijska pozornost po rakinskih izgredih leta 2012 in begunski krizi ljudstva Rohingja leta 2015. Leta 2012 je prišlo v državi Rakhine do hudih nemirov, saj so izbruhnili spopadi med muslimani ljudstva Rohingja in budisti Rakini, pri čemer je bilo 88 smrtnih žrtev, do tal pa je bilo požganih več tisoč hiš. Nevladne organizacije kritizirajo Mjanmar in trdijo, da so za izgrede kriva desetletja diskriminacije ljudstva Rohingja. Ljudstvu je bila poleti 2015 spet namenjena medijska pozornost kot „ljudem s čolnov“, saj so številne pripadnike v okviru trgovine z ljudmi iz Mjanmara in Bangladeša prepeljali v države, kot sta Indonezija in Tajska, ter jih prodali kot delavce na tako rekoč suženjskih ribiških ladjah. Na Tajskem so odkrili množična grobišča pripadnikov ljudstva Rohingja. Mjanmar še vedno poskuša doseči, da bi se ljudstvo opredelilo kot Bengalci, da bi ga tako rekoč izbrisali. Raziskovalci z univerz in vsi, ki se ukvarjajo s preiskovanjem zločinov, menijo, da mjanmarska vlada načrtuje sistematične ukrepe, podobne genocidu za izbris ljudstva Rohingja. UHCR navaja, da je v prvem četrtletju leta 2015 svoje domove (predvsem v Mjanmaru) na čolnih tihotapcev zapustilo 25.000 pripadnikov ljudstva.

Zakaj se osredotočamo na ljudstvo Rohingja v Mjanmaru?

Gre za največjo skupino oseb brez državljanstva na svetu. Ljudstvo Rohingja predstavlja skoraj 20 % oseb brez državljanstva na svetu, saj ima dva milijona pripadnikov, na svetu pa je deset milijonov oseb brez državljanstva. Spada tudi med najbolj preganjane manjšine na svetu.

Ali med mjanmarsko vlado in mednarodnimi organizacijami poteka komunikacija ali sodelovanje za pomoč ljudstvu Rohingja?

Srečanja, ki je bilo o krizi v jugovzhodni Aziji organizirano junija 2015, se je udeležilo 17 držav. Potekalo ni na ministrski ravni, trajalo pa je le en dan. Mjanmarski delegat, generalni direktor ministrstva za zunanje zadeve Htin Lin, se je ostro odzval na poziv UNHCR, naj Mjanmar obravnava temeljne vzroke sedanje migracijske krize, vključno z vprašanjem apatridnosti, saj je rekel, da v zvezi z vprašanjem nezakonitih migracij ljudi s čolnov ni mogoče izpostaviti le njegove države.

Iz članka v dnevniku The National z dne 18. junija 2015 – Evropski model?

Trajna rešitev, ki bi preprečila bežanje ljudstva Rohingja iz Mjanmara, vendarle ni nemogoča. V Evropi, kjer se države soočajo z migracijsko krizo veliko večjih razsežnosti, je Evropska komisija pripravila načrt za preselitev beguncev, v okviru katerega bi begunce razporedili glede na blaginjo, število že sprejetih beguncev, stopnjo brezposelnosti in druge dejavnike v posamezni državi članici EU. Države jugovzhodne Azije bi lahko oblikovale podobno formulo, ki bi temeljila na BDP, stopnji brezposelnosti in drugih dejavnikih, s katero bi določili, koliko beguncev bi bilo treba preseliti.

Opredeliti je treba še veliko podrobnosti v zvezi s tem načrtom, evropskim voditeljem pa nasprotujejo številne domače politične skupine, ki se ne strinjajo s preselitvijo migrantov, a bi bil ta načrt lahko kljub vsemu uspešen, kar je veliko več, kot lahko rečemo za jugovzhodno Azijo. Mednarodne sile bi lahko javno obljubile tudi, da bodo v naslednjem desetletju vsako leto preselile določeno število pripadnikov ljudstva Rohingja, za kar bi tudi odgovarjale. Morda bi trajalo nekaj časa, da se ljudstvo Rohingja prilagodi na življenje v ZDA, a Washington je nekdanj že sprejel večje število migrantov iz izredno raznolikih kultur, npr. ljudstvo Hmong v

70. in 80. letih 20. stoletja ali Butance v zadnjih desetih letih.

Bangladeš

Opis položaja v Bangladešu

Bangladeš je neodvisen od leta 1971, ko se je vzhodni Pakistan odcepil od zahodnega in je nastala nova država Bangladeš. Pakistan se je od Indije ločil leta 1947. Veliko muslimanov iz indijske regije Bihar, ki so govorili jezik urdu, tj. Biharcev, se je odselilo v vzhodni Pakistan. A med gibanjem za neodvisnost so podprli zahodni Pakistan, saj so se bolj poistovetili z njegovimi vrednotami. Ko je Bangladeš leta 1971 postal neodvisen, Biharci niso bili niti državljani Bangladeša niti Pakistana, v Bangladešu pa tudi niso bili deležni podpore, saj so jih imeli za manjšino, ki podpira sovražnika. Ime Biharci pomeni „preostali Pakistanci“. Leta 1971, v času gibanja za neodvisnost, so Biharci doživeli številna grozodejstva: umore, posilstva in plenjenje. Še dandanes so v Bangladešu deležni grozljive obravnave, saj mora več tisoč oseb živeti nagnetenih v taboriščih z zelo pomanjkljivimi sanitarnimi storitvami. Številni ne morejo delati, odpreti bančnega računa, dobiti potnega lista, biharski otroci, ki živijo v taboriščih, pa se ne morejo izobraževati v vladnih šolah, zato so številni prisiljeni spremeniti svojo identiteto. Bolezni so pogoste, ni zdravstvene oskrbe, stopnji rodnosti in umrljivosti pa sta visoki.

Odpravljanje apatridnosti: številni Biharci so se želeli vrniti v Pakistan. Po letu 1971 so v Pakistan vrnili 170.000 Biharcev, kar pa predstavlja le tretjino teh oseb. Pakistanski organi so izvajanje repatriacije pogojevali z neustavnimi in nemoralnimi zahtevami. Trdili so, da nočejo množičnega premika skupine ljudi, ki bi se vrnila v Pakistan in porušila ravnovesje. Veliko oseb, približno 100.000, se je v Pakistan vrnilo brez vladne podpore, zdaj pa v njem prebivajo kot osebe brez državljanstva. Leta 2006 je bilo v Bangladešu približno 250.000 Biharcev brez državljanstva.

Leto 2008 je bilo prelomno. Vrhovno sodišče je izdalo sodbo, v skladu s katero bo vlada državljanstvo podelila vsem Biharcem, ki govorijo urdu. Zdaj imajo vsi prebivalci taborišč identifikacijske kartice in volilno pravico. S tem se je končala apatridnost skoraj 300.000 oseb brez državljanstva v Bangladešu.

A se Biharci še vedno vsak dan spopadajo s težavami. Ker živijo v taborišču, jih več tisoč ne more dobiti potnega lista. Plačevati morajo upravne pristojbine, zato ne morejo dostopati do številnih storitev v državi. Več tisoč jih še vedno živi v revščini.

31.1.2017

MNENJE ODBORA ZA RAZVOJ

za Odbor za zunanje zadeve

o apatridnosti v južni in jugovzhodni Aziji
(2016/2220(INI))

Pripravljalnica mnenja: Maria Heubuch

POBUDE

Odbor za razvoj poziva Odbor za zunanje zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- A. ker osebe brez državljanstva – ocenjuje se, da jih je 10 do 15 milijonov, v statističnih podatkih UNHCR pa je zabeleženih le 3,5 milijona – niso enakomerno porazdeljene po svetu; ker je v južni in jugovzhodni Aziji pet od dvajsetih držav, ki gostijo več kot 10 000 oseb brez državljanstva;
- B. ker ima apatridnost osupljive posledice za človekove pravice (vključno s civilnimi, političnimi in ekonomskimi pravicami), razvoj in mednarodno stabilnost, ker pomembno vpliva tudi na državljanske dolžnosti ter dostop do zemlje in lastnine, socialne varnosti in storitev, kot so zdravstveno varstvo in izobraževanje, in ker tudi slabi socialni status ljudi; ker apatridnost ogroža možnosti za razvoj prizadetih populacij in učinkovito izvajanje agende za trajnostni razvoj do leta 2030;
- C. ker je zapleteni problem apatridnosti na skrajnem obrobju mednarodnega prava in politike, čeprav ne gre za zanemarljivo vprašanje;
 - 1. poudarja povezave med apatridnostjo ter socialno in ekonomsko ranljivostjo; poziva vlade držav v razvoju, naj preprečijo odrekanje pravice do državljanstva, njegovo izgubo ali odvzem iz diskriminatornih razlogov, naj sprejmejo pravične zakone o državljanstvu in naj izvajajo dostopne, cenovno sprejemljive in nediskriminatorne postopke urejanja dokumentov, povezanih z državljanstvom;
 - 2. pozdravlja sprejetje cilja trajnostnega razvoja 16.9, ki določa, da bi bilo treba vsem urediti osebni pravni status, tudi z vpisom rojstev v matični register; vendar obžaluje, da v Agendi 2030 apatridnost ni izrecno navedena niti kot razlog za diskriminacijo niti kot cilj za zmanjšanje revščine; poziva EU in države članice, naj razmislijo, da bi v mehanizme za spremljanje uresničevanja ciljev trajnostnega razvoja in poročanja o njih vključile kazalnike apatridnosti;

3. poziva vlade Bruneja, Malezije in Nepala, naj se borijo proti oblikam diskriminacije na podlagi spola, ki jo omogočajo njihovi zakoni o državljanstvu in naj spodbujajo pravico otrok do državljanstva;
4. je seznanjen s povezavo med apatridnostjo in prisilnim razseljevanjem, zlasti na konfliktnih območjih; opozarja, da je vsaj 1,5 milijona oseb brez državljanstva po svetu beguncev ali nekdanjih beguncev, vključno s številnimi mladimi ženskami in dekleti;
5. opozarja, da povečini ne obstajajo podatki o geografski porazdelitvi apatridnosti v svetu, da so ti podatki nezadostno prijavljeni in da obstoječi podatki temeljijo na različnih opredelitvah; poziva mednarodno skupnost, naj sprejme enotno opredelitev in začne odpravljati pomanjkljivosti pri zbiranju podatkov za spremljanje apatridnosti v državah v razvoju, zlasti z nudenjem pomoči lokalnim oblastem pri vzpostavljanju ustreznih metod za kvantifikacijo, identifikacijo in registracijo oseb brez državljanstva ter pri krepitvi njihovih statističnih zmogljivosti;
6. poziva Komisijo, naj poskrbi za izmenjavo primerov dobre prakse med državami članicami, spodbuja dejavno usklajevanje nacionalnih kontaktnih točk za spremljanje apatridnosti in pozdravlja kampanjo #IBelong;
7. poziva države članice, naj nudijo status zaščite migrantom brez državljanstva;
8. pozdravlja podporo EU osebam brez državljanstva v južni in jugovzhodni Aziji prek različnih instrumentov in spodbuja Unijo, naj si tudi v prihodnje prizadeva za obravnavo vpliva apatridnosti na razvoj, mir in stabilnost kot sestavnega dela njenih programov razvojnega sodelovanja in bolj na splošno zunanje delovanja.

**IZID KONČNEGA GLASOVANJA
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

Datum sprejetja	25.1.2017
Izid končnega glasovanja	+: 19 -: 0 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Doru-Claudian Frunzuličá, Enrique Guerrero Salom, Heidi Hautala, Maria Heubuch, György Hölvényi, Stelios Kuloglu (Stelios Kouloglou), Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Maurice Ponga, Cristian Dan Preda, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Eleni Teoharus (Eleni Theoharous), Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská, Joachim Zeller
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Adam Szejnfeld, Jan Zahradil

INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU

Datum sprejetja	11.4.2017
Izid končnega glasovanja	+: 54 -: 2 0: 3
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Lars Adaktusson, Francisco Assis, Amjad Bashir, Bas Belder, Mario Borghezio, Elmar Brok, Fabio Massimo Castaldo, Lorenzo Cesa, Javier Couso Permuy, Andi Cristea, Arnaud Danjean, Georgios Epiritidos (Georgios Epitideios), Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Michael Gahler, Sandra Kalniete, Karol Karski, Tunne Kelam, Janusz Korwin-Mikke, Eduard Kukan, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Ulrike Lunacek, Andrejs Mamikins, Alex Mayer, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Pier Antonio Panzeri, Dimitris Papadakis (Demetris Papadakis), Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Tonino Picula, Kati Piri, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Jordi Solé, Charles Tannock, László Tőkés, Ivo Vajgl, Elena Valenciano, Geoffrey Van Orden, Anders Primdahl Vistisen, Boris Zala
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	María Teresa Giménez Barbat, Andrzej Grzyb, Antonio López-Istúriz White, Norica Nicolai, Urmas Paet, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Helmut Scholz, Igor Šoltes, Marie-Christine Vergiat
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Ramona Nicole Mănescu, Josef Weidenholzer, Jaromír Štětina, Dubravka Šuica

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V PRISTOJNEM ODBORU**

54	+
ALDE	María Teresa Giménez Barbat, Javier Nart, Norica Nicolai, Urmas Paet, Jozo Radoš, Ivo Vajgl
ECR	Amjad Bashir, Bas Belder, Karol Karski, Charles Tannock
EFDD	Fabio Massimo Castaldo
GUE/NGL	Javier Couso Permuy, Sabine Lösing, Helmut Scholz, Marie-Christine Vergiat
PPE	Lars Adaktusson, Elmar Brok, Lorenzo Cesa, Arnaud Danjean, Michael Gahler, Andrzej Grzyb, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Eduard Kukan, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Ramona Nicole Mănescu, Alojz Peterle, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jaromír Štětina, Dubravka Šuica, László Tőkés,
S&D	Francisco Assis, Andi Cristea, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Arne Lietz, Andrejs Mamikins, Alex Mayer, Pier Antonio Panzeri, Dimitris Papadakis (Demetris Papadakis), Ioan Mircea Pașcu, Tonino Picula, Kati Piri, Elena Valenciano, Josef Weidenholzer, Boris Zala
Verts/ALE Group	Barbara Lochbihler, Ulrike Lunacek, Jordi Solé, Igor Šoltes

2	-
NI	Georgios Epitidios (Georgios Epitideios), Janusz Korwin-Mikke

3	0
ECR	Mario Borghezio, Geoffrey Van Orden, Anders Primdahl Vistisen

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani